

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

تاریخ: ۳۳۴

شماره: ۱۴۰۰/۸/۱۶

پیوست: ندارد

سوادآموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

کمیته مستندسازی بخشنامه‌های اداری

اعضای شورای معاونان جهت استحضار

واحدهای مجری:

استان: مدیر کل/معاون سوادآموزی

شهرستان: منطقه، ناحیه مدیر

واحدهای آموزشی: ---

هماهنگ‌کننده در استان کمیته مستندسازی

کد: ۱۰۵/۰۰/۱/۹/ص

برادرارجمند / خواهر گرامی

مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان

سلام علیکم

با صلوات بر حضرت محمد و آل محمد و با احترام؛ با توجه به سیاست‌های سوادآموزی، اهداف و راهکارهای اجرایی سالیانه و خط مشی‌های ابلاغی سازمان و در راستای ظرفیت‌های ماده ۵ اساسنامه نهضت سوادآموزی مصوب مجلس شورای اسلامی، مصوبه ۷۳۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و فرامین مورخ ۸۷/۱۱/۳۰ و ۱۳۸۹/۱۰/۵ مقام معظم رهبری و بند (۶) مصوبه شماره ۸۶۲ جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ شورای عالی آموزش و پرورش، به منظور مدیریت بهینه منابع انسانی و ساماندهی هر چه مطلوب‌تر نیروی آموزشی (آموزش دهنده) حوزه سوادآموزی و هم‌چنین به منظور تسهیل شرایط توزیع عادلانه و استفاده حداکثری از منابع انسانی مجرب، شیوه‌نامه تامین نیروی انسانی به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۱: تعاریف

- ۱- سازمان: منظور سازمان نهضت سوادآموزی است.
  - ۲- آموزش‌دهنده فعال: آموزش‌دهندگانی که بابت انجام امور آموزشی بی‌سوادان و کم‌سوادان در سامانه سوادآموزی فعال می‌باشند.
  - ۳- تمام وقت: به آموزش‌دهندگانی گفته می‌شود که در طول یک سال آموزشی سابقه تدریس دوره‌های سوادآموزی طبق آیین‌نامه آموزشی سازمان را بشرح ذیل داشته باشد:
    - الف - آموزشیاران و آموزش‌دهندگانی که یک کلاس دوره انتقال را اداره کنند.
    - ب - آموزشیاران و آموزش‌دهندگانی که دو دوره سوادآموزی بصورت تجمیعی (۲ نفر و بالاتر) در دو مکان و یا دو زمان متفاوت اداره کنند.
    - ج - آموزشیاران و آموزش‌دهنده‌هایی که یک دوره سوادآموزی بصورت تجمیعی (۲ نفر و بالاتر) و دو کلاس دوره تحکیم را اداره کنند.
    - د - آموزشیاران و آموزش‌دهنده‌هایی که به عنوان مدیر مراکز یادگیری محلی و یا به عنوان مسئول سوادآموزی در مجتمع‌های آموزشی بصورت تمام وقت (۳۶ ساعت در هفته) فعالیت دارند.
- ماده ۲: استفاده بهینه از نیروی انسانی (آموزشی) موجود با رعایت استانداردهای فنی و اخلاقی جزء مأموریت اصلی این سازمان می‌باشد. لذا ادارات کل آموزش و پرورش حجم ابلاغی (بی‌سواد و کم‌سواد) خود را به روش مدرسه محوری و از طریق معلمان رسمی، پیمانی در ساعات غیر موظف و بصورت پرداخت حق التدریس با ابلاغ انشایی و آموزش‌دهندگان فعال (برون‌سپار) مثبت در سامانه سوادآموزی، به عنوان رویکرد اساسی برنامه‌ریزی نمایند.
- ۱-۲- اولویت در اجرای دوره‌های سوادآموزی مشارکت و همکاری معلمان رسمی و پیمانی، کارکنان شاغل و بازنشسته دستگاه‌های اجرایی (با رعایت قانون ممنوعیت بکارگیری بازنشستگان و اصلاحات بعدی) واحدهای آموزشی آموزش و پرورش (مدرسه محوری) در چارچوب ضوابط و مقررات ابلاغی است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

۳۳۴

تاریخ:

شماره: ۱۴۰۰/۸/۱۶

ندارد

پیوست:

سوادآموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

۲-۲- بکارگیری آموزش‌دهنده مورد نیاز شهرستان‌ها و مناطق تا سقف عملکرد سال قبل شهرستان/ ناحیه/ منطقه از بین آموزش‌دهندگان فعال مثبت در سامانه سوادآموزی و اولویت‌های قید شده می‌باشد.
تبصره- بستر لازم برای تعیین میانگین عملکرد و آموزش‌دهنده مورد نیاز شهرستان/ ناحیه/ منطقه در سامانه سوادآموزی فراهم می‌باشد.

ماده ۳: چنانچه پس از اعمال روش‌های مذکور، نیروی آموزشی مورد نیاز شهرستان/ ناحیه/ منطقه تامین نشود؛ با تمسک به روش‌های زیر کسری نیروی آموزشی مورد نیاز جبران خواهد شد.

۱-۳- انتقال آموزش‌دهندگان واجد شرایط از سایر استان‌ها/ شهرستان‌ها و مناطقی که آموزش‌دهنده مازاد دارند به استان یا شهر مقصد با هماهنگی اداره کل منابع انسانی سازمان بلامانع است.

۲-۳- موسسات و نهادهای غیردولتی طرف قرارداد با نهضت سوادآموزی (ادارات آموزش و پرورش) می‌توانند برای تأمین آموزش‌دهنده مورد نیاز خود، آموزش‌دهندگانی که قبلاً سابقه همکاری در فعالیت‌های آموزشی نهضت سوادآموزی داشته و دارای گواهینامه جهاد دانشگاهی و یا دوره مهارت‌های تدریس می‌باشند را در اولویت بکارگیری قرار دهند.

تبصره- استمرار فعالیت آموزش‌دهندگان فعالی که دانشجو هستند؛ به شرط ارائه مدرک تحصیلی دانشگاهی تا پایان سال ۱۴۰۰ و رعایت سایر ضوابط، مجاز است.

۳-۳- استفاده از روش خودآموز، طرح پشتیبان (بنی) در دوره سوادآموزی مورد تأکید می‌باشد.

ماده ۴: در دوره‌های تحکیم، انتقال که صرفاً به روش کلاسی برگزار می‌شوند؛ اولویت بکارگیری نیروی انسانی، استفاده از ظرفیت معلمین رسمی، پیمانی، کارکنان شاغل و بازنشسته است.

ماده ۵: جذب آموزش‌دهنده جدید خارج از فرایند موضوع این شیوه‌نامه بطور مستقیم از طریق نهضت سوادآموزی یا ادارات آموزش و پرورش و یا صدور ابلاغ برای آنها یا پرداخت هرگونه وجهی بصورت مستقیم از محل اعتبارات دولتی ممنوع بوده و با متخلفین ناقض آن برخورد قانونی می‌گردد.

ماده ۶: شرایط عمومی آموزش‌دهندگان

الف: بومی بودن آموزش‌دهنده (حداقل ده سال گذشته آموزش‌دهنده در شهرستان/ ناحیه و منطقه به تشخیص رئیس واحد سوادآموزی شهرستان/ منطقه و ناحیه اقامت داشته باشد).

ب: دارا بودن تابعیت ایرانی و اعتقاد به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون جمهوری اسلامی ایران.

ج: التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ه: برخورداری از اخلاق و رفتار نیکو و حسن شهرت متناسب با شان معلم و داشتن سلامت کامل روانی و جسمانی با تایید واحد سوادآموزی

ه: داشتن کارت پایان خدمت و یا معافیت نظام وظیفه برای آقایان.

و: داشتن مدرک تحصیلی حداقل فوق دیپلم ترجیحاً در یکی از رشته‌های زیر مجموعه علوم تربیتی.

تبصره: آموزش‌دهندگان جدیدی که از طریق موسسات غیردولتی طرف قرارداد منبذ بکارگیری می‌شوند، می‌بایست دارای حداقل مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر و جزء رشته‌های تحصیلی زیر مجموعه علوم تربیتی باشند.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

تاریخ: ۳۳۴
شماره: ۱۴۰۰/۸/۱۶
پیوست: ندارد

سوادآموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

ک: قبولی در آزمون دوره آموزشی مهارت‌های تدریس

تبصره: در صورت بکارگیری آموزش‌دهندگان غیرفعال و قطع همکاری سنوات قبل رعایت حداکثر سن ۴۰ سال تمام الزامی است و چنانچه با داشتن مجوز قانونی امکان بکارگیری آموزش‌دهنده جدید وجود داشته باشد رعایت حداکثر ۳۵ سال سن تمام لازم و ضروری می‌باشد.

ماده ۷: با عنایت به اینکه عمده فعالیت‌های سوادآموزی در قالب خرید خدمات آموزشی و به شیوه برون سپاری از طریق موسسات غیردولتی واجد شرایط مطابق با ضوابط صدرالاشاره انجام می‌شود؛ لذا بکارگیری آموزش‌دهنده مورد نیاز فعالیت‌های سوادآموزی صرفاً بر اساس ضوابط و مقررات ابلاغی از طریق موسسات مذکور به عمل می‌آید.

ماده ۸: نظر به اینکه آموزش‌دهندگان می‌بایست هنگام بکارگیری فرآیند گزینش را طی نمایند، بر این اساس چنانچه افراد بکارگیری شده در هر مرحله واجد شرایط مندرج در این شیوه‌نامه نباشند از چرخه همکاری و فعالیت در حوزه سوادآموزی خارج می‌شوند. در صورت عدم رعایت ضوابط با افراد متخلف طبق قانون برخورد خواهد شد.

ماده ۹: آموزش‌دهندگان بکارگرفته شده در سوادآموزی تحت پوشش کارفرمای بخش خصوصی (موسسات غیردولتی طرف قرارداد خرید خدمات آموزشی سوادآموزی) بوده و ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها به جز در مرحله احراز صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، هیچ‌گونه تعهد یا مسئولیتی در قبال افراد مذکور ندارند و طبق ضوابط ابلاغی موسسات غیردولتی طرف قرارداد موظفند با نیروهای مذکور مطابق نمونه برگ قرارداد داخلی منعقد رفتار نمایند و پاسخگوی مراجع ذیربط اداری و قضایی باشند. بر این اساس بکارگیری آموزش‌دهندگان توسط موسسات طرف قرارداد در راستای قرارداد خرید خدمات آموزشی، هیچ‌گونه حق استخدام یا اولویت استخدام برای افراد بکارگیری شده علیه آموزش و پرورش ایجاد نمی‌کند.

ماده ۱۰: صدور هر نوع ابلاغ و گواهی انجام کار یا تقدیرنامه، گواهی گذراندن دوره آموزشی، تایید صلاحیت حرفه‌ای و... برای افرادی که رأساً از طریق موسسات غیردولتی طرف قرارداد فعالیت‌های سوادآموزی به کار گرفته می‌شوند؛ خارج از نمونه برگ‌های ابلاغی توسط مقامات اداری یا اجرایی ادارات کل آموزش و پرورش استان/ شهرستان/ نواحی و مناطق ممنوع و تخلف محسوب می‌شود.

ماده ۱۱: از سال ۱۴۰۱ بکارگیری آموزش‌دهندگانی که تحت هر شرایطی بین ۲ سال متوالی قطع همکاری داشته باشند؛ به عنوان آموزش‌دهنده غیرفعال تلقی و امکان بکارگیری مجدد آنها میسر نمی‌باشد.

ماده ۱۲: نظارت مستقیم بر مقررات حاکم بر برون سپاری فعالیت‌های آموزشی سوادآموزی، مناسب سازی و تدوین قراردادهای یکسان (جدید) با موسسات طرف قرارداد و اجرای صحیح آن به عهده کارگروه تخصصی ساماندهی منابع انسانی و خرید خدمات آموزشی موضوع بند (الف) ذیل بند ماده ۲ شیوه نامه اجرایی شماره ۱۴۰/۱۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۶ خرید خدمات آموزشی وزارت متبوع می‌باشد.

ماده ۱۳: مقررات بکارگیری مدیر مرکز یادگیری محلی

۱-۱۳- مدیران مراکز یادگیری محلی غیردولتی از میان آموزش‌دهندگان فعال و توانمند آشنا به مقررات و شیوه‌نامه‌های دوره‌های سوادآموزی و مهارت‌ارتباطی دارای مدرک کارشناسی که حداقل یک دوره تدریس در دوره‌های سوادآموزی داشته‌اند و یا بازنشستگان فرهنگی (با رعایت قانون ممنوعیت بکارگیری بازنشستگان و اصلاحات بعدی)، در چارچوب ضوابط ابلاغی با هماهنگی معاونت سوادآموزی استان انتخاب می‌شوند.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

تاریخ: ۳۳۴
شماره: ۱۴۰۰/۸/۱۶
پیوست: ندارد

سوادآموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

۲-۱۳- مدیر مرکز قبل از شروع به کار ملزم به گذراندن دوره آموزش توجیهی ابلاغی از سوی سازمان می باشد.
۳-۱۳- خدمت مدیر مرکز غیردولتی، به عنوان فعالیت آموزشی وی محسوب خواهد شد. با توجه به فعالیت تمام وقت اینگونه افراد، به میزان ۳۶ ساعت در هفته، به مدت ۹ ماه در طول سال به عنوان خدمت مفید آموزشی قابل محاسبه است. این امکان در سامانه سوادآموزی به عنوان «مدیر مرکز یادگیری محلی تمام وقت» تعریف می شود.
۴-۱۳- به مدیران مراکزی که پس از انتصاب و در طول سال به هر دلیلی قطع همکاری کنند؛ در صورتی که کلاس سوادآموزی به نام آنها ثبت نشده باشد؛ به عنوان آموزش دهنده غیرفعال در سامانه سوادآموزی ثبت خواهند شد.
۵-۱۳- اعتبار مورد نیاز تعیین صلاحیت های فنی و حرفه ای و اجرای دوره های آموزشی از محل ضوابط ابلاغی مرتبط با برون سپاری، اعتبارات ردیف ۱۲۸۰۰۰ تامین و پرداخت می شود.
با ابلاغ این شیوه نامه سایر بخشنامه ها و مقررات ابلاغی مغایر کان لم یکن بوده؛ و حسن اجرای مفاد آن بر عهده مدیرکل آموزش و پرورش استان می باشد.

شاپور محمدزاده
معاون وزیر و رئیس سازمان